

הצעות חוק

15 ביולי 1974

1130

כ"ה בתמוז תשל"ד

עמוד

237

חוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי), תשל"ד—1974

מתפרסמת בזה מטעם הממשלה הצעת חוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי):

מבוא

החוק הקיים – פקודת העיריות ופקודת המועצות המקומיות – קובע מספר משרות שחובה על הרשויות המקומיות לקיימן, לפחות אם באה דרישה לכך מטעם שר הפנים, והן המשרות של מזכיר, גזבר, מהנדס, מפקח תברואה, רופא ורופא וטרינרי. כמו כן חייבות עיריות שמספר תושביהן 30,000 או יותר למנות מבקר, ושאר העיריות חייבות לעשות כן אם באה דרישה לכך משר הפנים.

בשטחי פעולה שונים של הרשויות המקומיות מתעוררות שאלות משפטיות, לפעמים סכוכות, המחייבות קבלת ייעוץ משפטי. צורך זה בולט במיוחד בתחום ביצוע חוק התכנון והבניה, בעריכת מכרזים ובהתקשרויות עסקיות.

קצב ההתפתחות של המשק העירוני, היקף הנזק העלול להיגרם לעירייה על ידי ביצוע פעולות שיש בהן משום חריגה מסמכות והדאגה למנוע עוול מהאזרח הנפגע על ידי פעולה בלתי חוקית של הרשות המקומית, מחייבים התייעצות מתמדת עם היועץ המשפטי. החוק המוצע בא להגשים מגמה זו על ידי הסדרת מינוי יועץ משפטי לרשויות המקומיות.

חוק הרשויות המקומיות (יועץ משפטי), תשל"ד-1974

1. בחוק זה -
 "רשות מקומית" - עיריה או מועצה מקומית;
 "השר" - שר הפנים.
2. (א) רשות מקומית רשאית למנות עורך דין ליועץ המשפטי.
 (ב) רשות מקומית חייבת למנות עורך דין ליועץ המשפטי אם מספר תושביה הוא לפחות 30,000 או שהיא נדרשה לכך מאת השר.
3. בכפוף לאמור בסעיף 180(א) לפקודת העיריות, ברשות שאינה גמנית עם המפורטים בסעיף 2(ב) יכול היועץ המשפטי שלה לשמש יועץ משפטי ביותר מרשות מקומית אחת, ורואים אותו לענין סעיף זה כמי שנתמנה לפי סעיף 167 לפקודת העיריות.
4. מי שנתמנה יועץ משפטי לפי סעיפים 2 או 3 יהיה עובד הרשות המקומית ויחולו על מינויו וכהונתו הדינים החלים על עובד הרשות המקומית שעם עובדיה הוא נמנה.
5. על אף האמור בסעיף 4 רשאי השר להתיר לרשות מקומית שמספר תושביה פחות מ-30,000 להעסיק יועץ משפטי, על פי הסכם, עורך דין שלא יהיה עובד הרשות המקומית, בתנאים שימצא השר לנכון לקבוע.

דברי הסבר

בצבירת-חוץ גם על מנת לקבל פרס, אלא שבנוגע לקידוד העיריה שנתמנו לפי הסעיפים 167 ו-169 תהא החלטתה טעונה אישורו של השר.

סעיפים על פי סעיפים אלה יחולו על מינויו וכהונתו 5-14 של היועץ המשפטי אותם דינים החלים על עובד עיריה בהתאם לפקודת העיריות ועל עובד מועצה מקומית, הכל לפי הענין; אולם מי שנתמנה כיועץ משפטי ברשות מקומית שעליה לא חלה חובת המינוי, יכול שלא להיות עובד הרשות המקומית. התקשרויות אלה יהיו כפופות להיתר ולתנאים כפי שיקבע שר הפנים.

סעיף 2 מוצע להטיל חובה מינוי יועץ משפטי על רשות מקומית אשר מספר תושביה 30,000 או יותר, או אם נדרשה לכך מאת שר הפנים. הסדר דומה נקבע לענין מינוי מבקר העיריה בסעיף 167(ב) לפקודת העיריות.

סעיף 3 מוצע לאפשר למספר רשויות מקומיות, אשר עליהן לא חלה חובת מינוי כאמור, להעסיק ביחד יועץ משפטי אחד.

סעיף 180(א) לפקודת העיריות קובע: "רשאית מר-עצה, במקרים מיוחדים, להתיר לעובד העיריה לעסוק

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, 8 עמ' 197.

6. השר רשאי לקבוע בתקנות סוגי עסקאות שרשות מקומית לא התקשר בהן אלא לאחר שקיבלה על העסקה חוות דעת בכתב מאת היועץ המשפטי שמינתה או שהיא חייבת למנות.	עסקאות הסוגיות חוות דעת בכתב
7. (א) השר רשאי לקבוע בתקנות סוגי דיונים כמועצה או במוסד ממוסדות רשות מקומית שאליהם יוזמן היועץ המשפטי. (ב) נכה היועץ המשפטי בדיונים כאמור, חיבתן לו הזדמנות להשמיע חוות דעתו המקצועית לפני קבלת כל החלטה.	הזמנת חובה
(ג) לענין סעיף זה, יועץ משפטי – לרבות עורך דין שהוא הסמיך לאותו ענין או סוג ענינים.	
8. יועץ משפטי של רשות מקומית לא ייצג, הוא או עובד משרדו, לקוח בכל ענין הנוגע לאותה רשות מקומית; הוראה זו באה להוסיף על חובותיו של עורך דין מכהן דין אחר ולא לגרוע מהם.	איסור לייצג לקוחות
9. תחילתם של סעיפים 2(ב) ו-3 בתום ששה חדשים מיום פרסומו של חוק זה.	תחילה
10. עובד רשות מקומית המכהן ביום תחילתו של חוק זה כיועץ משפטי יראו אותו כאילו נתמנה לפי חוק זה.	הוראת מעבר
11. שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.	ביצוע ותקנות

דברי הסבר

סעיף 8 הסעיף בא למנוע מצב של ניגוד אינטרסים: מוטל איסור על היועץ המשפטי לייצג לקוח בכל ענין הנוגע לרשות המקומית. בין אם הוא עובד קבוע של הרשות המקומית ובין אם הוא מועסק על פי הסכם תקופתי.

סעיפים מוצע להטיל חובה על הרשות המקומית 7 ו-16 שמינתה יועץ משפטי. בין כחובה ובין ברשות, לקבל את חוות דעתו בכתב לפני שהיא מתקשרת בעסקה מחסומים המפורטים בתקנות. – וכן להזמין ולשמע את חוות דעתו המקצועית בסוגי דיונים שאותם יקבע שר הפנים בתקנות.